

Plaatsingslijst van het archief van J. Klatter

Levensjaren 1905-1989 (1937-1989)

Samengesteld door Hans Seijlhouwer

Historisch Documentatiecentrum voor het
Nederlands Protestantisme (1800-heden)
Vrije Universiteit Amsterdam
De Boelelaan 1105
1081 HV Amsterdam

Collectie nummer: 534
Juli 1992

Inleiding

J. Klatter, *1905, †1989 – Journalist, redacteur (*De Standaard, Trouw* en *Koers*) en publicist.

Het archief van drs. J. Klatter werd in augustus 1991 overgedragen aan het Historisch Documentatiecentrum voor het Nederlands Protestantisme (1800-heden). Het bevat naast veel foto's en dia's, documentatie, kopij, typoscripten en artikelen. Daarnaast is er materiaal aanwezig betreffende verschillende boeken van J. Klatter.

Mevr. drs. M.J. Klatter maakte ten tijde van de overdracht van het archief een kaartsysteem met beschrijvingen van de stukken. Dit kaartsysteem is opgenomen in doos 39.

De hieronder volgende beschrijvingen zijn zoveel mogelijk conform de opschriften van de enveloppen en omslagen waarin de stukken waren verpakt. In de volgorde van de stukken is geen verandering aangebracht. Om een goed overzicht van het materiaal te krijgen is een alfabetisch register opgenomen op zaken en namen zoals die in de beschrijving voorkomen.

juli 1992
J.F. Seijlhouwer

Plaatsingslijst

- 1 Dia's (voornamelijk 6 x 6, glas) Afrika, Israël
- 2 Dia's (voorbamelijk 6 x 6, glas) Ethiopië, Zuidelijk Afrika
- 3 Idem, samen met doos 2 in één doos
Afrika '1958-1945'
- 4 Ongeplaatste kopij voor *Koers, reformatorisch opinieblad*, 2 omslagen
Foto's Rhodesië, Zimbabwe, Afrika-reis
Foto's Afrika
Foto's Midden-Oosten 1957
- 5
  1. Boekbesprekingen en recensies J. Klatter (red.), *Nederland in de branding - keur en toets*, Buijten Schipperheijn, Amsterdam, 1975
  2. Samenvatting uitzending NCRV-radio: Afrika, 1966
  3. Diverse artikelen, Afrika, brieven, tekst interview Haile Selassi.
  4. Niet geplaatste artikelen, m.n. *Koers*, jaren zeventig en tachtig.
  5. Oudejaarsavond 1967.
  6. Documentatie Zuid-Afrika, kerk, invest. ontwikkelingslanden.
- 6
  1. Manuscript voor *Groninger schipper in Napoleontische tijd*, 1980. 1 omslag.
  2. Drukwerk Zuid-Afrika
  3. Diverse artikelen en lezingen.
  4. Verschillende foto's en negatieven.
  5. Foto's Israël en omliggende landen.
- 7 A.J. Buist, 'De christelijke pers in Nederland en de Spaanse burgeroorlog (1936-1939), scriptie.
J. Klatter, typoscript, 'Dennendal, het 'gat van Nederland'', 1974.
Diversen + 40 jaar *Trouw*
Brochure van ARP-ers aan kiesverenigingen, 1970.
Belangwekkende artikelen 'of old time' en tijdschriften waarin door mij geschreven wordt, *Patrimonium, Appèl*, e.d.
Memorabele artikelen en divers, 1985, verschillende auteurs, *Accent, Waarheid en Eenheid*.
Eerste en laatste nummers *Accent* en *Waarheid en Eenheid*.
Diverse eigen illustratieve artikelen, *Accent* en *Schakel*, eind jaren zestig en jaren zeventig.
- 8 Artikelen in *Waarheid en Eenheid*, enige *Koers*
Diverse boekbesprekingen 1979. 1 pak

- De formatie-crisis 14-10-1981. 1 pak
 Bezwaar gereformeerde kerk Amstelveen/Buitenveldert en persoonlijke correspondentie. Kerkblad en knipsels. 1 pak
 IKV, kernwapendiscussie 1981
 Vredesmars Amsterdam, 15-11-1981.
- 9** Artikelen en foto's geschiedenis Spanje
 Tekst brochure, J. Klatter, incompleet
 Formatie Van Agt II + regeringsverklaring + debat 15-11-1981
 6 x 6 dia's, glas, M.-Oosten
 24 x 36 dia's, Israël
- 10** Oorlogsnummer *Trouw* juni 1943 - 31 mei 1945 en speciale nummers, *Alg. Handelsblad* 1945, 2 omslagen.
 Knipsels, brieven, pers-overzichten betreffende annexatie 1945-1948. 1 omslag
 Overdrukken *Stemmen des tijds*, *Antirevolutionaire Staatkunde*, *Nederlandse Gedachten* en losse nummers, deels van J. Klatter, deels van anderen en losse stukken betreffende Europa en internationale politiek 1930-1953. 1 omslag
 Oorlogskaarten. 1 omslag
 Bevrijding Delfzijl, Oldambt, Groningen, knipsels en W.K.J.J. van Ommen, *Bevrijding van Groningen*, Kloeke, Assen 1947, met foto's.
 Problematiek Noord-Nederland, 1958, divers documentatie materiaal, kranten en foto's. Excursie.
- 11** Stukken betreffende *Verzet in Groningen*
 Illegale bladen, proclamaties en bekendmakingen, 1943-1945.
 Boekbesprekingen J. Klatter 1967.
 Artikelen, documentatie materiaal Eemshaven, Lauwerszee, Delfzijl, Zoutkamp, artikel J. Klatter 1967.
 Abessinië, knipsels ca. 1935
- 12** *Verzet in Groningen*, kopij 1986.
 Pers (1940 bezetting) Pers 1938-1940 - 1940-1941, journalistiek, knipsels, doc, rol pers t.t. bezetting.
 Overdrukken overzicht binnen- en buitenland mei 1940 - eind 1942
 Interbellum, interviews, aantekeningen, internationale politieke ontwikkeling.
 Knipsels, documentatie, correspondentie Zuid-Afrika 1975, overdruk *De Standaard*, 1939.
 Jaaroverzicht binnen- en buitenland mei 1940-eind 1942. Artikelseries 'Een jaar oorlog' door J. Klatter, *De Standaard* 4-9-1940 - 20-9-1940, en dr. N.J. Hommes, 'God en de keizer', *De Standaard*, 21-6-1941 - 2-8-1941.
- 13** Gronings dialect ca 1930 - ca 1950, toneelstuk [J. Klatter?], 'Het vergiftigde glas' en dialect onderzoek RU Groningen, ca 1950 met correspondentie.
 Notities J. Klatter, Vereniging Europa, buitenlandse politiek ca. 1950

- Kranteknipsels met persoonlijke aantekeningen 1938. (Buitenlandse pol. ontw.)
 Aantekeningen en knipsels betreffende J. Klatter *Vóór de bocht*, 1968
 Documentatie, foto's Delfzijl/Eemshaven
 Kranten, losse artikelen jaren dertig.
- 14** Discriminatie ca. 1983-1984; Vrouw en huwelijk enz., ca. 1984; Subsidiering I ca. 1983-1984; Boekbespreking ca. 1986; Cijfers, ca. 1984; Gem. sociale zaken ca. 1984; Bevolking ca. 1984; Wetenschap ca. 1983/1984; 'Vrede' ca. 1983/1984; Politie ca. 1984; Milieu ca. 1983/1984; Nederland ca. 1984; 3^e wereld en ontwikkelingssamenwerking ca. 1984; abortus/euthanasie ca. 1984
 Van Gendt Veilingen, knipsels bij boeken.
 Knipsels diverse kranten *Trouw*. 1 pak
 Petra, (eigen) foto's, documentatie, correspondentie.
- 15** Diverse boekbesprekingen *Trouw* 1985/1986. 1 pak
 Belangwekkende artikelen, niet eigen, ca. 1982 ('blijvertjes'). 3 pakken, waarvan 1 pak 'los'.
 Artikelen zondagsblad *De Standaard* 'Waar de wieg der mensheid stond' 1938-1939 (?).
 Artikelen en brief van J. Klatter 1959 voor *Koers*. 1 omslag
 'Afrika van top tot teen', recensies, folders, J. Klatter
 Recensies J. Klatter, 'De wereld van Nijl tot Eufraat'.
 Recensies 'De verzetsgroep Zwaantje', J.Klatter (1968).
 Recensies J. Klatter *Vóór de bocht*, en andere recensies
- 16** Artikelen voor *Koers* en *Waarheid en Eenheid*, 1981/1982 en 1982/1984.
- 17** Knipsels column A.J. Klei, 1985-1989. 5 pakken
 Kopij *Waarheid en Eenheid*; *Koers*, artikelen, commentaren en boekbesprekingen, afscheids-toespraak vertrek *Amstelveens Weekblad*, 1970, *50 jaar Paulus Kerk*, correspondentie met *Trouw*, 1981-1988.
- 18** Korean Overseas Information Service, 1 omslag, documentatie Korea 1974.
 Losse documentatie betreffende Korea en Campus Crusade for Christ, Europe.
 Adressen en aantekeningen Korea 1973-1974.
 Materiaal Algemeen, Campus Crusade.
 Driebergen, Amerongen, Campus Crusade.
 Boekjes Campus Crusade for Christ.
 Knipsels: 'Als een dieplood' feuilleton door J.F. Vos
 Terugkopij 1978.
- 19** Speciale onderwerpen uit *Korea Business*, economie, ontwikkeling, politiek

- Duitse en Britse bladen bezettingstijd, zie ook Signal 2/6/43 (Katyn) en kopieën van documenten Britse geheime dienst april 1940.
 Voordracht staatssecretaris Haex voor CHU-kieskring Steenwijk, 21 jan. 1969
 Europese Federatie, knipsels, telexen eind jaren veertig, jaren vijftig.
 Kerk, IKV en IKON
 Telexen in bezettingstijd
 Knipsels WO II, geïllustreerde bladen ná WO II
- 20** *World Wide Impact*, sept. 1974, 'Explo 74', *Silver Jubilee 1948-1973*, 8th World Congress International Council of Christian Churches, New Jersey, 7th World Congress ICC, 1968.
 Omslagen met artikelen (typoscript), knipsels, Kerk, Economie/Sociale Zaken, Landspolitiek (+ 1 A'dam!), Zuid-Afrika, Algemeen
 Diverse boekbesprekingen, *Koers*, 1979-1980, artikelen ontstaan Zimbabwe ('Hoe Rhodesië ontstond') 1980.
 'Twee namen, waarheid en verdichting', *Koers*, typoscript.
 'Levensverslag' ca. eind jaren tachtig, jeugdherinneringen.
 Kopieën pleitnotities van mr.L. van Heijningen, raadsman van P.N. Menten, 1977.
 Kopij, duplicaat Klei, 1984.
- 21-22** Glas dia's, verschillende onderwerpen
- 23** Aantekeningen uit rubrieken Klei, ca. 1983
 Stukken betreffende 'Dennendal' 1974
 Foto's Nineve, Babel, Egypte
 Foto's Afrika, 2 omslagen
 Foto's, illustraties artikelen Korea
 Algemeen, Koreaans, divers
- 24** Achtergrond materiaal Korea en knipsels i.v.m. congres Seoul 1974.
 Materiaal Explo Korea, press-release, agenda.
 Artikelen 15 mei 1983, kranteknipsels algemeen/divers, 1983
 Plattegronden en kaarten Delfzijl en Noord-Oost-Groningen
- 25** Berichten Delfzijl
 Delfzijl Actualiteiten
 Kranten Korea
 Aantekeningen 'Groninger dialect'
 Kopie artikel Groninger dialect en radio-lezing Groninger liederen.
 Documentatie, artikelen Klatter, *Koers*, Korea
 'Kronieken van Emo en Menko', knipsels
- 26** Documentatie, kaarten Delfzijl en omgeving
 Stembus 1973
 Stukken betreffende Groot-Bronswijk

Krantknipsels

- 27 Groningse geschiedenis, algemeen. Dialect
Voor slothoofdstuk Groot-Bronswijk, overdrukken conflict V-S in
Winschoter Courant.
Opinies psychiatrie
Wagenborgen, stuk geschreven tekst, het begin; uittreksels jaren
vijftig, jaren zestig.
De Eemgrens
Delfzijl geschiedenis
Kopij Delfzijl, Pont aan de Eems
Losse tekst Groot-Bronswijk
- 28 Werkmateriaal voor geschiedenis 1941-1945
NRC en *Nieuws van de Dag*, 1943-1945
Losse artikelen en knipsels
Bevrijding. Historisch toneelspel in drie bedrijven met voor- en
naspel door H. Geertsema en H. van Hoek, 1939
Groot-Bronswijk 1969-1970, Wagenborgen jaarverslagen (Ver-
eniging tot christelijke liefdadigheid te Wagenborgen).
- 29 'Nog terug te sturen stukken' Groot-Bronswijk
Groot-Bronswijk Wagenborgen, totale kopij
- 30 Tweede wereldoorlog, typoscript J. Klatter
Volksgezondheid 1970, Maandblad voor ziekenverpleging *Re-
fajah*, 1939-1940
Werkmateriaal, handgeschreven en geschiedenis 1940-1945
Divers Groot-Bronswijk
- 31 Groot-Bronswijk, correspondentie bestuur en prijsopgaven ge-
denkboek
Correspondentie Groot-Bronswijk
Knipsels, kranten Oud-Bronswijk
Krantknipsels divers, *Trouw*, maar ook *Centraal Weekblad*,
1985, met persoonlijke aantekeningen.
Documentatie Zuid-Afrika plus tekst in te binden boek 'Meer
begrip voor Zuid-Afrika' ongedateerd, auteur onbekend.
- 32 Artikelen voor *Koers*, 1981-1982
Artikelen voor *Koers* en *Waarheid en Eenheid*, 1979-1982 en
1982
- 33 Boekbesprekingen 1984-1986, *Waarheid en Eenheid*
Kerkelijke correspondentie en kopij 1984-1986. Correspondentie
wijkraad Pauluskerk, redactie -kerkbladen, 1984-1986.
Kopieën kopij *Waarheid en Eenheid*, 1985
Artikelen (knipsels) *Trouw*, divers, 1984-1985, 1985, 1989.
- 34 Knipsels 1983-1986, 5 pakken
- 35 Vertaling van P. Frischauer, *Er staat geschreven*, duplicaat
typoscript J. Klatter.

- 112 artikelen *Appèl en Spes*, 12 artikelen *Patrimonium*, 1958-1973
 Artikelen Kerken Zuid-Afrika, wijkraad Pauluskerk.
 Zuid-Afrika, kerken, mensenrechten, maart-april 1986.
 Kopij voor *Koers en Waarheid en Eenheid*, 1984
 Kopieën ingezonden stukken aan *Trouw*, 1984-1986.
- 36** Artikelen serie J. Klatter: 'Met *Trouw* in Israël', 1958-1959. Met correspondentie; afrekening reis en achtergrondmateriaal.
 Boek *De wereld van Nijl tot Eufraat*.
 Documentatie Midden-Oosten-reis, o.a. overheids-publikaties Jordanië, kranten.
- 37** Artikelen reis Afrika 1960
Amoureuze Liederkens
 Idem, knipsels en correspondentie.
 Gedrukte artikelen J. Klatter, *Accent*, 1 pak
- 38** Kopij 'Zwaantje' en correspondentie
 Aantekeningen betreffende Souterliedekens en 'Humor in die Algemeen' 1 deel.
 Kopij
 Documentatie Midden-Oosten
 Het Nederlandse liedboek verz/ged/studiemateriaal behorende bij *Amoureuze Liederkens*.
 Kopij voor uitgave 'Amoureuze Liederkens'.
 Toneelstuk 'Minsen oet òl Deus' deur Jan van 't Loug.
- 39** Zettekst *Amoureuze Liederkens*
 Artikelen protestants-calv.-RK-leven zestiger en zeventiger jaren en wording achtergrond CDA. VU. Selectie opmerkingen manuscript *Vóór de bocht*.
 R. Pape
 R. Pape kranten, artikelen, reportages
 'Minsen oet òl Deus'.
 J. Klatter, interview door D.F. van de Pol, *Vrij Nederland* 11-7-1970.
 Aantekeningen en correspondentie reizen Midden-Oosten, 1962/1963.
 Artikelen over Zuid-Afrika
 Knipsels Groot-Brittannië
 Aantekeningen over knipsels
 Contract *Amoureuze Liederkens*, met Buijten & Schipperheijn, oktober 1982
 Kopie t.b.v. 'Verzet in Groningen'
 Lijst boeken van J. Klatter
 Systeemkaarten met aantekeningen van mevr. drs. M.J. Klatter, over het aan het Historisch Documentatiecentrum overgedragen archief van J. Klatter.

Index op doosnummers

- Abessinië, 11
Abortus/euthanasie, 14
Accent, 7, 37
Afrika, 1, 3-5, 23, 37
Afrika van top tot teen, 15
Amerongen, 18
Amoureuze Liederkens, 37-39
Amstelveens Weekblad, 17
Annexatie, 10
Antirevolutionaire Staatskunde, 10
Appel, 7, 35
ARP-ers, 7
- Babel, 23
Bevolking, 14
Bevrijding van Groningen, 10
Bevrijding. Historisch toneelstuk, 18
Bezetting, 19
Buist, A.J., 7
Buitenlandse politiek, 13
- Campus Crusade for Christ, 18
CDA, 39
CHU-kieskring Steenwijk, 19
- Delfzijl, 10, 11, 24-27
Delfzijl/Eemshaven, 13
Dennendal, 7, 23
Dennendal, het gat van Nederland, 7
Derde wereld en ontwikkelingssamenwerking, 14
Dialect onderzoek RU Groningen, 13
Discriminatie, 14
Driebergen, 18
- Economie/Sociale Zaken 20
Eemgrens, 27
Eemshaven, 11
Een jaar oorlog, 12
Egypte, 23
Er staat geschreven, 25
Ethiopië, 2, 3
Europese Federatie, 19
Explo 74, 20, 24
- Formatie Van Agt II 9
Formatiecrisis 14-10-1981, 8
Frischauer, P., 35
- Geertsema, H., 28
Gem. sociale zaken, 14
Groningen, 10, 24
Groninger schipper in Napoleontische tijd,
6
Gronings dialect, 13, 25, 27
Groot-Brittannië, 39
- Groot-Bronswijk, 26-31
- Haex, J.C.E., 19
Heijningen, mr. L. van, 20
Hoe Rhodesië ontstond, 20
Hoek, H. van, 28
Hommes, dr. N.J., 12
Humor in die Algemeen, 38
- ICCC, 20
IKON, 19
IKV, 8, 19
Illegale bladen 1943-1945, 11
Interbellum, 12
Internationale politiek, 10, 12, 13
Israël, 1, 6, 9, 36
- Jeugdherinneringen, 20
Jordanië, 36
Journalistiek, 12
- Kerk, 8, 19, 20, 33
Kernwapendiscussie 1981, 8
Klatzer, drs. M.F., 39
Klei, A.J., 17, 20, 23
Koers, reformatorisch opinieblad, 4, 5, 8,
15-17, 20, 32, 35
Korea 18, 19, 23-25
Korean Overseas Information Service, 18
- Landspolitiek, 20
Lauwerszee, 11
Levensverslag, 20
Loug, Jan van 't, 39
- Meer begrip voor Zuid-Afrika, 31
Menten, P.N., 20
Met Trouw in Israël, 36
Midden-Oosten, 4, 9, 38, 39
Milieu, 14
Minsen oet òl Deus, 38, 39
- NCRV-radio, 5
Nederland, 14
Nederland in de branding - keur en toets, 5
Nederlandse Gedachten, 10
New Jersey, 20
Nineve, 23
Noord-Nederland, 10
- Oldambt, 10
Oorlogskaarten, 10
- Pape, R., 39
Patrimonium, 7, 35
Pauluskerk, 33, 35

Pers, 12	Vergiftigde glas, Het, 13
Petra, 14	Verzet in Groningen, 11, 12, 39
Politie, 14	Verzetsgroep Zwaantje, 15
Psychiatrie, 27	Volksgesondheid 1970, 30
	Vóór de bocht, 13, 15, 39
Rhodesië, 4	Vrede, 14
	Vredesmars Amsterdam, 8
Schakel, 7	Vrouw en huwelijk, 14
Selassi, Haile, 5	
Seoul, 24	Waar de wieg der mensheid stond, 15
Souterliedekens, 38	Waarheid en Eenheid, 7, 8, 16, 17, 32, 33, 35
Spanje, 7, 9	Wagenborgen, 27-29
Spes, 35	Wereld van Nijl tot Eufraat, De, 15
Standaard, De, 12	Wetenschap, 14
Stembus 1973, 26	WO II, 19, 28, 29
Stemmen des tijds, 10	World Congress International Council of Christian Churches, 20
Subsidiëring, 14	
Trouw, 14, 15, 17, 33, 35	Zimbabwe, 4, 20
Twee namen, waarheid en verdichting, 20	Zoutkamp, 11
Tweede wereldoorlog, 30	Zuid-Afrika, 5, 6, 12, 20, 31, 35, 39
	Zuidelijk Afrika, 2, 3
Van Gendt Veilingen, 14	Zwaantje, 15, 38
Vereniging Europa, 13	

Bij het archief aangetroffen, gedrukte stukken

- *Ach lieve tijd*, Zeven eeuwen Amsterdammers en hun haven, 1989
- *Amsterdam, Dimensies op drift*, 1967
- Dagbladen, 1 pak
- *Foreign Affairs*, 1946, 1, 2, 3; 1947, 1, 2^(2x), 3, 4; 1948, 1, 4; 1949, 1, 2, 3, 4^(2x); 1950, 1, 2, 3^(2x), 4; 1951, 2, 3, 4; 1952, 1, 3^(3x), 4; 1953, 1, 2, 3, 4; 1954, 1, 2, 4 en 1955, 2, 3
- *Fortune*, february 1951, 1 deel
- *International Herald Tribune*, ‘Amsterdam Capital of the Netherlands’, mei 1968
- *Jaarverslag 1968 VVV Amsterdam*
- *Korean Business*, 1973-1974
- *Korean Trade*, 1973
- *Kotra, Korea’s International Business Forum*
- *Kunst en cultuur in Enschede*, 1964
- Mackintosh, M. e.a., *Soviet Foreign Policy: its many facets and its real objectives*, Parijs 1975.
- *Nes Ammim Lezingen*, 1987-1988
- *Om de toekomst van 100.000 Amsterdammers*, 1962
- Provinciale Planologische Dienst van Noord-Holland, *Jaarverslag 1966*
- Rijks planologische dienst, *Jaarverslag 1966*
- Rijksdienst voor de monumentenzorg, *Jaarverslag 1979*
- *South African Financial Gazette*, 1974 en 1975 (Enkele losse nummers)
- Spoelder, C., *De taak van den docent*, Openbare les, Haarlem 1937
- Staatsbosbeheer, *Jaarverslag 1966*
- *Stedelijk jaarverslag Amsterdam*, 1961, 1964, 1965, 1968
- *Symposium ruimtelijke ordening en geografie*, Leiden 1967
- Verschillend voorlichtingsmateriaal Amsterdam, 1 omslag
- *Voorontwerp van de tweede nota over de Amsterdamse binnenstad*, 1968
- *Welstandstoezicht in de binnenstad*, notulen van de openbare ‘hearing’, 16 augustus 1967